

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра історії, теорії мистецтв та виконавства

СИЛАБУС

обов'язкової навчальної дисципліни

СУЧАСНА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА

Ступінь вищої освіти:
Освітня кваліфікація:
Професійна кваліфікація:

МАГІСТР
Магістр музичного мистецтва
Викладач закладу вищої освіти.
Керівник музичної студії, колективу.
Звукорежисер

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Протокол
засідання кафедри історії,
теорії мистецтв та виконавства
№ 8 від 29 січня 2021 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Денна форма навчання	Галузь знань: 02 Культура і мистецтво Спеціальність: 025 Музичне мистецтво Освітньо-професійна програма: «Музичне мистецтво» Освітній рівень: Магістр	Нормативна	
Кількість годин / кредитів 90 / 3		Рік навчання : 1	
		Семестр: 2-ий	
		Лекції: 20 год.	
		Практичні (семінарські): 22 год.	
		Самостійна робота – 42 год.	
ІНДЗ: творчі проекти за тематикою ЗМ		Консультації – 6 год.	
	Форма контролю: екзамен		
Мова навчання: українська			

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Коменда Ольга Іванівна**

Науковий ступінь: **доктор мистецтвознавства**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **старший викладач кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства**

Контактна інформація **050-960-86-90 olgakomenda@gmail.com**

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація. Дисципліна «Сучасна музична культура» передбачає формування системи поглядів на сучасну музичну культуру як важливу складову сучасного світового культурного простору, вдосконалення навичок виокремлення, опису та функціонального аналізу її компонентів, у тому числі слухання, аналізу, розуміння та інтерпретації сучасних музичних текстів.

2. Пререквізити: Україна у європейському історичному і культурному контекстах, логіка, основи критичного мислення, основи історичного і теоретичного музикознавства, основи мистецтвознавчих досліджень.

Постреквізити: соціокультурна анімація та організація мистецьких заходів, музичний менеджмент і маркетинг.

3. Мета навчальної дисципліни – вдосконалення навичок слухання, аналізу, розуміння та інтерпретації сучасних музичних текстів.

4. Результати навчання: вміння слухати, аналізувати, розуміти та інтерпретувати сучасні музичні тексти різних напрямів, стилів, форм, жанрів та культурних практик.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Практ. (сем).	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Світова сучасна музична культура.						
Тема 1. Західноєвропейський повоєнний авангард.	12	2	2	5	2	
Тема 2. Олів'є Мессіан.	10	2	2	5	—	
Тема 3. Альфред Шнітке.	8	2	2	5	—	
Тема 4. Родіон Щедрін.	8	2	2	5	—	
Разом за модулем 1	38	8	8	20	2	
Змістовий модуль 2. Українська сучасна музична культура.						
Тема 1. Мирослав Скорик.	10	2	2	4	—	
Тема 2. Євген Станкович.	10	2	2	4	—	
Тема 3. Леся Дичко.	10	2	2	4	—	
Тема 4. Валентин Сильвестров.	10	2	2	4	—	
Тема 5. Олександр Козаренко.	6	2	2	4	2	
Тема 6. Огляд творчості сучасних українських композиторів.	6	2	4	2	2	
Разом за модулем 2	52	12	14	22	4	
Види підсумкових робіт						Бал
Тематичні самостійні роботи на семінарських заняттях						40

ІНДЗ -1							30
ІНДЗ -2							30
Всього годин / Балів	90	20	22	42	6		100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Слухання, аналіз та інтерпретація музичних текстів.

Змістовий модуль 1.

1. К. Штокгаузен, П. Булез, Я. Ксенакіс, Д. Лігеті. Дж. Кейдж. М. Кагель (на вибір студентів).
2. О. Мессіан. «Квартет на кінець Часу», «Турангаліла».
3. А. Шнітке. Concerto grosso №1. Концерт для хору на тексти Г. Нарекаці.
4. Р. Щедрін. «Чайка», «Дама з собачкою».

Змістовий модуль 2.

1. М. Скорик. Віолончельний концерт. «Карпатський концерт». Прелюдії і фуги для фортепіано.
2. Є. Станкович. Камерна симфонія №3, Симфонія №3 на слова П. Тичини.
3. Леся Дичко. «Червона калина», «Чотири пори року».
4. В. Сильвестров. «Тихі пісні». «Майдан 2014».
5. О. Козаренко. «Concerto Rutheno», «Konzertstück», «Українська кафолічна літургія».
6. А. Загайкевич, З. Алмаші, М. Коломієць (на вибір студентів), І. Разумейко, Р. Григорів. «Йов».

IV. Політика оцінювання

З метою діагностики успішності студентів у процесі поточного контролю проводяться тематичні самостійні роботи на семінарських заняттях (по 10 балів кожна самостійна робота) та відповіді студента у процесі інтерактивних лекцій (можливі додаткові бали).

У процесі підсумкового контролю проводяться модульні контрольні роботи (по 30 балів кожна) / екзамен у формі захисту двох творчих робіт – індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ) по 30 балів.

У процесі оцінювання знань студентів враховується: повнота розкриття теми, точність викладених фактів, логіка подачі, глибина засвоєння та розуміння матеріалу, уміння запропонувати оригінальні ідеї та погляди на сучасну музичну культуру та інтерпретувати сучасні музичні тексти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Екзамен проводиться в терміни, визначені деканатом. Студентам, що не з'явилися на екзамен з поважних причин, дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом, або зараховується сума балів за результатами поточного оцінювання та модульних контрольних робіт.

Критерії оцінювання самостійних робіт на семінарських заняттях

8–10 балів студент продемонстрував вміння слухати, аналізувати, розуміти та інтерпретувати сучасні музичні тексти різних напрямів, стилів, форм, жанрів та культурних практик, його відповідь засвідчила повноту розкриття теми, точність викладених фактів, логіку подачі, глибину засвоєння та розуміння матеріалу, уміння запропонувати оригінальні ідеї та погляди на сучасну музичну культуру та інтерпретувати сучасні музичні тексти.

5–7 балів студент продемонстрував вміння слухати, аналізувати, розуміти та частково інтерпретувати сучасні музичні тексти основних напрямів, стилів, форм, жанрів та культурних практик, його відповідь засвідчила в цілому повноту розкриття теми, точність викладених фактів, логіку подачі та розуміння матеріалу, уміння інтерпретувати сучасні музичні тексти.

1–4 балів студент продемонстрував часткові вміння слухати та аналізувати сучасні музичні тексти основних напрямів, стилів, форм, його відповідь засвідчила в цілому логіку подачі та розуміння матеріалу.

0 балів студент продемонстрував повну відсутність знань з навчальної дисципліни.

V. Підсумковий контроль

Іспитом є захист індивідуальних науково-дослідних завдань у вигляді двох творчих проектів за тематикою першого і другого змістових модулів.

Максимальна оцінка за екзамен – 60 балів.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт / екзамену у вигляді захисту ІНДЗ за тематикою двох змістових модулів (по 30 балів)

21 – 30 балів – виконане завдання продемонструвало сформовану систему поглядів студента на сучасну музичну культуру як важливу складову сучасного світового культурного простору, досконале володіння ним навичками виокремлення, опису та функціонального аналізу її компонентів, у тому числі слухання, аналізу, розуміння та інтерпретації сучасних музичних текстів.

11 – 20 балів – виконане завдання продемонструвало у цілому сформовану систему поглядів студента на сучасну музичну культуру як важливу складову сучасного світового культурного простору, володіння ним на хорошому рівні окремими навичками опису її компонентів, зокрема, слухання та аналізу, сучасних музичних текстів.

1 – 10 балів – виконане завдання продемонструвало незавершеність процесу формування системи поглядів студента на сучасну музичну культуру як важливу складову сучасного світового культурного простору, володіння ним на достатньому рівні окремими навичками слухання та аналізу сучасних музичних текстів.

0 балів – завдання не виконано або зроблена спроба продемонструвала повну безпорадність студента у розумінні явищ сучасної музичної культури.

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА ТВОРЧИХ ПРОЕКТІВ (ІНД3) ДЛЯ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ТА ІСПИТУ

1. К. Штокгаузен. Серіалізм та відкрита форма. «Kontra-Punkte».
2. П. Булез. «Молоток без майстра».
3. Я. Ксенакіс. «Metastasis».
4. Д. Лігеті. «Атмосфери».
5. Дж. Кейдж. Препароване фортепіано. «Уявні ландшафти».
6. М. Кагель. «Staatstheater».
7. О. Мессіан. «Квартет на кінець Часу».
8. О. Мессіан. «Турангаліла».
9. А. Шнітке. Concerto grosso №1.
10. А. Шнітке. Концерт для хору на тексти Г. Нарекаці.
11. Р. Щедрін. «Чайка».
12. Р. Щедрін. «Дама з собачкою».
13. М. Скорик. Віолончельний концерт.
14. М. Скорик. «Карпатський концерт».
15. М. Скорик. Прелюдії і фуги для фортепіано.
16. Є. Станкович. Камерна симфонія №3.
17. Є. Станкович. Симфонія №3 на слова П. Тичини.
18. Леся Дичко. «Червона калина».
19. Леся Дичко. «Чотири пори року».
20. В. Сильвестров. «Тихі пісні».
21. В. Сильвестров. «Майдан 2014».
22. О. Козаренко. «Concerto Rutheno».
23. О. Козаренко. «Konzertstück».
24. О. Козаренко. «Українська кафолічна літургія».
25. А. Загайкевич. Електроакустичні та мультимедійні твори.

26. З. Алмаші. Твори для віолончелі і камерного оркестру.
27. М. Коломієць. «Ніч».
28. І. Разумейко, Р. Григорів. «Йов».
29. Західноєвропейський повоєнний авангард.
30. Конкретна музика. П. Шеффер.
31. Електронна музика. Г. Аймерт, Л. Беріо.
32. Пуантилізм. А. Веберн.
33. Мінімалізм. Т. Райлі.
34. О. Мессіан. «Лади обмеженої транспозиції», «Взаємообернені ритми».
35. О. Мессіан. «20 поглядів на немовля Ісуса».
36. О. Мессіан. «Каталоги птахів».
37. А. Шнітке. Концерт для альту з оркестром.
38. А. Шнітке. «Історія доктора Іоганна Фауста».
39. А. Шнітке. Балет «Пер Гюнт».
40. Р. Щедрін. «Пустотливі частівки».
41. Р. Щедрін. «Горбоконик»,
42. Р. Щедрін. «Кармен-сюїта».
43. Р. Щедрін. «Анна Кареніна».
44. Р. Щедрін. «Мертві душі».
45. Є. Станкович. Симфонія-диптих для хору а cappella на сл. Т. Шевченка.
46. Є. Станкович. «Коли цвіте папороть».
47. Леся Дичко. «Урочиста літургія».
48. В. Сильвестров. «Містерія».
49. В. Сильвестров. Симфонія №2.
50. В. Сильвестров. «Медитація».
51. В. Сильвестров. Симфонія №5.
52. О. Козаренко. «П'єро мертвопетлює».
53. О. Козаренко. «Орестея».
54. О. Козаренко. «Час покаєння».
55. О. Козаренко. «Український реквієм».
56. В. Рунчак. «1+16...».
57. В. Рунчак. «Розмова з Часом».
58. О. Щетинський. «Узнай себе».
59. І. Небесний. «Лис Микита».

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Змістовий модуль 1

1. Демянчук О., Коменда О. Творчість М.Рославця у контексті становлення музичного модернізму. Луцьк: РВВ “Вежа” ВНУ імені Лесі Українки. 2008. 198с.
2. Друскин М. Игорь Стравинский. Личность. Творчество. Взгляды. Л.: Советский композитор, 1982. 200 с.
3. Друскин М. О западноевропейской музыке XX века. М.: Советский композитор, 1973. 125 с.
4. Житомирский Д. Леонтьева О. Мяло К. Западный музыкальный авангард после второй мировой войны. М.: Музыка, 1989. 300 с.
5. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века. М.: Музыка, 1976. 365с.
6. Коменда О. Музикознавчі інтерпретації поняття стилю. *Музикознавчі студії Інституту мистецтв ВНУ імені Лесі Українки та НМАУ ім. П.Чайковського*. 2009. №3. С. 66–76.
7. Коменда О. Поняття жанру в сучасному музикознавстві. *Музична україністика: сучасний вимір*. 2009. В. 3. С. 120 – 140.
8. Коменда О. Стель, напрямок і метод: до питання розмежування та правомірності застосування понять у музикознавстві. *Проблеми педагогічних технологій*. 2009. С. 68 – 76.
9. Коменда О. Музикознавчі інтерпретації поняття стилю. *Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії*. 2009. Вип. 9. С. 113–118.
10. Конен В. Пути развития американской музыки. Очерки по истории музыкальной культуры США. М.: Советский композитор, 1973. 445 с.
11. Мартынов И. История зарубежной музыки 1-й пол. XX века. М.: Гос муз изд, 1963. 302 с.
12. Мартынов И. Очерки по зарубежной музыке 1-й пол. XX века. М.: Музыка, 1970. 156 с.
13. Музыка XX века. Очерки. Кн. 1–5. М.: Музыка, 1976–1987.
14. Нестьев И. История зарубежной музыки. В. 5. М. : Музыка, 1988. 445 с.
15. Холопова В., Холопов Ю. Антон Веберн. М. : Советский композитор, 1984. 169с.
16. Энтелис Л. Силуэты композиторов XX века. Л.: “Музыка”, 1973. 248 с.
17. Київське музикознавство: Збірка наукових праць. – 1-10. – Київ: вид-во Національної музичної академії України ім. П.Чайковського, Київського державного вищого музичного училища ім. Р.М.Глієра, 1999–2005.
18. Коменда О. М. Рославець і А. Шенберг: спроба фенотипологічних паралелей в ракурсі художньо-естетичних передумов становлення серійності. *Київське музикознавство*. 2002. В.8. С. 80–90.
19. Контрасти. 4–11-й Міжнародні фестивалі сучасної музики. Львів.
20. Науковий Вісник Національної музичної академії України. Збірка наукових праць. В. 1–20. – Київ: вид-во Національної музичної академії України імені П.Чайковського. Київ, 1999–2020.

21. Українське музикознавство. Збірка наукових праць. В. 1–35. – Київ: вид-во Міністерства культури і мистецтв України, Національної музичної академії України ім. П.Чайковського, Центру музичної україністики. – Київ, 1970–2020.

Змістовий модуль 2

1. Єфіменко А., Коменда О. Волинський осередок Національної спілки композиторів України. Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ імені Лесі Українки, 2006. 214 с.
2. Коменда О. Універсальна творча особистість Олександра Козаренка. *Музикознавчі студії Інституту мистецтв СНУ імені Лесі Українки та НМАУ ім. П.Чайковського*. 2014. Вип. 14. С. 13–29.
3. Коменда О. Українська музика межі ХХ – ХХІ століть у здобутках композиторів покоління 1990-х. Стан розвитку та перспективи. *Проблеми педагогічних технологій*. 2006. В. 2–4 (31–33). С. 38–43.
4. Коменда О., Тиможинський В. Риси гармонічного стилю кантати М. Скорика «Весна». *Музикознавчі студії Інституту мистецтв ВДУ імені Лесі Українки та НМАУ ім. П. І. Чайковського*. 2007. В. 1. С. 71–87.
5. Коменда О. Рання творчість Олександра Козаренка: початок формування індивідуальності композитора і піаніста. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. 2013. Вип. 19: у 2-х тт. Том 1. С. 197–204.
6. Коменда О. Неофольклоризація культового жанру у «Нагірній проповіді» В. Рунчака як продовження практики жанрового синтезу І. Стравінського: музично-інтонаційний та естетично-художній аспекти. *Студії мистецтвознавчі*. 2005. Число 4. Театр. Музика. Кіно. С. 24–32.
7. Коменда О. Камерна кантата в українській музиці 2-ї пол. ХХ ст. Основні напрямки і тенденції розвитку жанру. *Проблеми педагогічних технологій*. 2006. В. 1 (31). С. 22–26.
8. Коменда О. Інтертекстуальний простір «Українського реквієму» О. Козаренка. *Музикознавчі студії Інституту мистецтв ВНУ імені Лесі Українки та НМАУ ім. П.Чайковського*. 2011. Вип.7. С. 428–448.
9. Коменда О. Жанрово-стилістичний дискурс «Двох хорів rustico» Віктора Тиможинського. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*: 2009. Вип.14. С. 115–133.
10. Коменда О. Жанрово-інтонаційні джерела тематизму камерної кантати Олександра Козаренка «П'єро мертвопетлює». *Українська культура: минуле, сучасне шляхи розвитку: зб. наук. пр. Рівненського державного гуманітарного університету*. У 2-х т. 2012. Вип. 18. Т. 1. С. 162–165.
11. Коменда О. Естрадно-джазові твори Мирослава Скорика. *Новината за напреднали наука – 2013: матеріали за IX міжнародна научна практична конференція*. 17–25 май. Том 42. Фізическа культура и спорт. Музика и живот. – 2013, София: «Бял ГРАД-БГ» ООД. С. 67–72.

- 12.Коменда О. Духовні теми і жанри в українській музиці кін. ХХ ст. – поч. ХХІ ст. *Студії мистецтвознавчі*. 2006. Число 4 (16). Театр. Музика. Кіно. 2006. С. 51–55.
- 13.Коменда О. «Concerto Rutheno» Олександра Козаренка: тематизм, принципи розвитку, особливості драматургії. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство*. 2013. №1. С. 10–16.
- 14.Коменда О. «Ой у Луцьку славнім...» Віктора Тиможинського: до питання подієвості музичного тексту. *Ставропігійські філософські студії. Ultima ratio*. 2010. Вип. 4. С. 129–144.
- 15.Київське музикознавство: Збірка наукових праць. 1–10. Київ: вид-во Національної музичної академії України ім. П.Чайковського, Київського державного вищого музичного училища ім. Р.М.Глієра, 1999–2020.
- 16.Коменда О., Дем'янчук О. Деякі аспекти жанрово-стильового діалогу в сучасному українському органному мистецтві. *Музикознавчі студії Інституту мистецтв ВДУ імені Лесі Українки та НМАУ ім. П. І. Чайковського*. 2007. Вип. 1. С. 64–70.
- 17.Контрасти. 4-11-й Міжнародні фестивалі сучасної музики. Львів, 1998–2020.
- 18.Науковий Вісник Національної музичної академії України. Збірка наукових праць. В. 1–20. – Київ: вид-во Національної музичної академії України ім. П.Чайковського. – Київ, 1999–2020.
- 19.Українське музикознавство. Збірка наукових праць. В. 1–35. – Київ: вид-во Міністерства культури і мистецтв України, Національної музичної академії України ім. П.Чайковського, Центру музичної україністики. – Київ, 1970–2020.
- 20.Komenda O. Współczesny kompozytor ukraiński Ołeksander Kozarenko i jego twórczość sceniczna. *Kamerton*. Rzeszów. 2013. №57. S. 252–259.